

DET KONGELEGE
FORSVARSDPARTEMENT

St.prp. nr. 70

(2008–2009)

Om investeringar i Forsvaret

*Tilråding frå Forsvarsdepartementet av 15. mai 2009,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Stoltenberg II)*

1 Innleiing

Føremålet med denne proposisjonen er å be om Stortinget si godkjenning av oppstart av seks nye investeringsprosjekt, og å orientere Stortinget om nokre andre planlagde prosjekt og saker.

Utgangspunktet for godkjenning av investeringsprosjekta i Forsvaret er budsjettproposisjonen. Denne proposisjonen er såleis eit tillegg til budsjettproposisjonen.

1.1 Innehald

Proposisjonen har følgjande innhald:

- Godkjenning av kostnadsramme for fire nye eige- og bygge- og anleggsprosjekt (kapittel 1710, post 47): *Oppbygging av «High Readiness Force» (HRF) i Rena leir, Oppgradering av bygning 39 på Akershus festning, Kommandoplass for Forsvaret sitt operative hovudkvarter på Reitan og Fleirbrukshall Skjold fase 2.*
- Godkjenning av kostnadsramme for to nye materiellprosjekt (kapittel 1760, post 45): *Nytt logistikk- og støttefarty og Landbasert, indirekte eldstøtte (artilleri).*
- Informasjonssaker: *Modernisering av Hæren, LOS-programmet i Forsvaret og Kjøp av innleigde kystvaktfarty.*

2 Nye prosjekt for godkjenning (kapittel 1710)

2.1 Oppbygging av High Readiness Force (HRF) i Rena leir

Hæren si lokalisering i framtida vil vere sentrert rundt Indre Troms og Østerdalen garnison, jf. Stortinget sitt vedtak og føringar i Innst. S. nr. 318 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 48 (2007-2008). *High Readiness Force* (HRF)-avdelingane i Hæren er lokaliserte til Rena leir. Desse er Telemark bataljon og taktiske støtte- og logistikkavdelingar. Dei taktiske støtte- og logistikkavdelingane har til føremål, saman med Telemark bataljon, å gi Hæren evne til å møte både nasjonale krav og krav stilt av NATO til reaksjon og uthaldenheit. Avdelingane er under oppbygging og har behov for nye bygg- og anleggsfasilitetar for å sikre høveleg trening, drift, samvirke og beredskap.

HRF-avdelingane er oppsette med eit breitt spekter av køyrety, utstyr og konteinarar. Dette fører med seg behov for ulike typar garasjar og plass for lagring for å ta vare på materiellet og utdanninga på materiellsystema. Prosjektet omfattar bygging av eit isolert garasjebygg, ein varmgarasje og ein ny kennel. I tillegg er det ei mindre ombygging frå undervisingsrom til kontor i Rena tekniske verkstad.

Prosjekt for oppbygging av HRF er føreslege gjennomført innanfor ei kostnadsramme på 126 mill. kroner.

2.2 Oppgradering av bygning 39 på Akershus festning

Bygning 39 på Akershus festning er eitt av bygga i Myntgata 1-kvartalet. Før flyttinga til det nye leiingsbygget i desember 2006, hadde Forsvarsdepartementet sine kontor mellom anna i bygning 39. I arbeidet med å avdekkje status i eksisterande konstruksjonar i bygget, er det funne omfattande sopp- og råteskadar. For å utbetre desse skadane, må det gjennomførast store bygningsarbeid. I tillegg må grunnmur, utvendige vegger, tak og vindauge utbetrast. Vidare må dei tekniske anlegga i bygget gjennomgå full oppgradering.

Prosjektet omfattar utvendig og innvendig rehabilitering av bygning 39 på Akershus festning. Forsvaret har eit stort behov for kontorareal, og areala er tilpassa Forsvaret sitt behov for eit generelt kontorbygg. Det vert lagt opp til ei delt løysing mellom kontorlandskap og kontor. Bygning 39 er eit verna bygg, og antikvariske interesser vil bli ivaretatt i gjennomføringa av prosjektet.

Prosjekt for oppgradering av bygning 39 på Akershus festning er føreslege gjennomført innanfor ei kostnadsramme på 121 mill. kroner.

2.3 Kommandoplass for Forsvarets operative hovudkvarter på Reitan

Ved handsaminga av Innst. S. nr. 318 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 48 (2007-2008), vart det vedteke å leggje ned det noverande hovudkvarteret på Jåtta og opprette eit nytt Forsvarets operative hovudkvarter (FOH) på Reitan. Hovudkvarteret skal vere i drift seinast 1. august 2009.

Det er behov for å gjere einsskilte tiltak i det eksisterande fjellanlegget for å tilpasse anlegget til den nye verksemda. Dei viktigaste tiltaka som skal gjennomførast, i tillegg til ei generell modernisering, er ombygging av det eksisterande analyse-, leiings- og kontrollrommet, utvide kjøkkenet, matsalen og pauseareala og tilpassing til nye og fleksible kontorarbeidsplassar samt gruppe- og møte-rom. Tiltaka vil bli gjennomførde i dei eksisterande areala i fjellanlegget.

Prosjekt for kommandoplass på Reitan er føreslege gjennomført innanfor ei kostnadsramme på 209 mill. kroner.

2.4 Fleirbrukshall Skjold fase 2

Skjold leir i Indre Troms er ein av leirane som er sentrale for oppbygging og utvikling av Hæren, som skjer med tyngde i nord. I Skjold leir trengst det eigedom og bygg og anlegg for å styrkje Ingeni-

ørbataljonen og 2. bataljon. For å dekkje meir av behov for kontor, lager, garasje og undervisningsrom, vert det føreslege å byggje ein ny fleirbrukshall av same type som tidlegare er bygd på Skjold. Fleirbrukshall fase 1 på Skjold vart behandla av Stortinget ved handsaminga av Budsjett-innst. S. nr. 7 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008). Brukar er godt nøgd med denne hallen, men fleirbrukshall fase 1 dekte berre ein del av det som trengst.

Prosjektet for fleirbrukshall fase 2 er føreslege gjennomført innanfor ei kostnadsramme på 121 mill. kroner.

3 Nye prosjekt for godkjenning (kapittel 1760)

3.1 Nytt logistikk- og støttfarty

3.1.1 Innleiing

Gjennom St.prp. nr. 48 (2007-2008) vart Stortinget orientert om ei planlagt styrking av sjøbasert logistikkstøtte og evne til deployering av integrerte maritime styrkeforband både heime og ute gjennom innfasing av eit nytt logistikk- og støttfarty.

Eit logistikk- og støttfarty utgjør ein vesentleg kapasitet i langvarige maritime operasjonar, både nasjonalt og internasjonalt. Med Noreg si langstrekke kystline og omfattande ansvarsområde og interesser til havs, har Sjøforsvaret ei heilt sentral rolle i handtering av utfordringane i våre nærrområde.

3.1.2 Kapasiteten

Forsvaret driv i dag døgnkontinuerlege operasjonar knytte til mellom anna overvaking og suverenitetshevdning i norsk sjøterritorium og havområde under norsk jurisdiksjon. Sjøforsvaret sitt mest sentrale bidrag til løysing av oppgåvene nasjonalt ligg i evna til å vere tilstade med relevante maritime kapasitetar over tid, spesielt i nordområda. Dei maritime kapasitetane er i hovudsak nye fregattar, nye missiltorpedobåtar og ei modernisert kystvakt. Eit havgåande logistikk- og støttfarty vil styrkje den operative evna i langvarige operasjonar og evna til å vere tilstade i dei nordlege havområda.

For at maritime einingar skal kunne framstå som ein tilgjengelig, etterspurd og truverdig maritim kapasitet, må dei mellom anna kunne operere over tid på havet utan behov for ei landbase i direkte nærleik.

Eit nytt logistikk- og støttfarty vil i tillegg kunne utføre transport- og logistikkstøtte, som til dømes transport av personell, drivstoff, proviant og re-

servedelar til Hæren, Luftforsvaret, Heimevernet og til sivile styresmakter.

3.1.3 Ekstern kvalitetssikring

Ekstern kvalitetssikring av prosjektet er gjennomført i samsvar med retningslinene frå Finansdepartementet. Resultata frå kvalitetssikringa ligg til grunn for den tilrådde kostnadsramma.

Forsvarsdepartementet vil i sitt gjennomføringsoppdrag til Forsvaret følgje opp dei usikkerheitsreducerande tiltaka som ekstern kvalitetssikrar har tilrådd. Forsvarsdepartementet vil mellom anna følgje opp moglegheitene for internasjonalt samarbeid.

3.1.4 Kostnader

Den tilrådde kostnadsramma (post 45) for prosjektet er 1 550 mill. kroner medrekna ei avsetting for usikkerheit. Gjennomføringskostnadene (post 01) for prosjektet er estimert til 80 mill. kroner.

Forsvarsdepartementet vil vurdere behova for ei eventuell utbetring av kaifasilitetane ved Haakonsværn orlogsstasjon.

3.2 Landbasert, indirekte eldstøtte (artilleri)

3.2.1 Innleiing

Gjennom St.prp. nr. 1 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 (2008-2009) vart Stortinget informert om fire prosjekt for modernisering av Hæren. Eitt av desse prosjekta er nyskaffing av artilleri.

Dei noverande artillerikanonane av typen M109 er frå slutten av 1960-talet. Kanonane vart moderniserte i 1989-1990 med nye tårn for å få lengre rekkevidde, og nokre er seinare oppdaterte. Likevel krev desse artillerikanonane mykje vedlikehald og er lite fleksible for moderne bruk.

3.2.2 Føremålet med prosjektet

Føremålet med prosjektet er å tilpasse Hæren sitt artilleri til framtida. Artilleriet må moderniserast med ein fleksibel og effektiv type skyts som òg kan bruke nye ammunisjonstypar. Moderne ammunisjon har mellom anna lågare risiko for utilsikta skade som følgje av at dei er meir nøyaktige. Difor vil nytt skyts ha høgare presisjon i tillegg til lengre rekkjevidde enn det noverande artilleriet.

3.2.3 Samarbeid med Sverige

Noreg inngjekk våren 2007 ein samarbeidsavtale med Sverige for å effektivisere utviklinga og pro-

duksjonen av eit nytt artillerisystem til hærstyrkane både i Sverige og Noreg. Dette er venta å gje innsparingar, særleg i drift, i tillegg til større operativ effekt og uthaldenheit. Som eit ledd i samarbeidet er det forhandla fram ein felles avtale om dette med leverandøren (*BAE Systems Bofors*) om utvikling av, og opsjon for nyskaffing av, artilleri av typen *Archer*.

Regjeringa er oppteken av å sikre at eit utvida nordisk forsvarssamarbeid også skal kome norsk industri til gode. Ei balansert industrideltaking mellom landa er eit vesentleg element i samarbeidsavtalen mellom Sverige og Noreg. Det er ein føresetnad at ei norsk nyskaffing hjå svensk industri skal balanserast med ei svensk nyskaffing hjå norsk forsvarsindustri av tilsvarande verdi og kvalitet i same tidsrom. Departementet vil nøye følgje opp for å sikre at denne balansen vert etablert.

3.2.4 Nærare om prosjektet

Archer er eit hjulgåande og sjølvdrive artilleriskyts. Det vert planlagt ei nyskaffing av inntil 24 skyts og system for handtering av ammunisjon, system for eldleing, ein del logistikk og ei viss mengd moderne ammunisjon. Dei nye skytsa kan opererast innifrå ein pansra kabin.

Regjeringa har lagt vekt på at samarbeidsavtalen med Sverige ikkje skal vere til hinder for at ein tilbakefallsposisjon som alternativ vert gjort gjeldande. Dersom samarbeidet med Sverige ikkje kan gjennomførast tilfredsstillande og kontrakten om nyskaffing av artilleri ikkje vert signert, vil Noreg starta ein eigen nyskaffingsprosess gjennom ein open anbuds konkurranse. Dette er gjort kjent for Sverige.

3.2.5 Ekstern kvalitetssikring

Ekstern kvalitetssikring av prosjektet er gjennomført i samsvar med retningslinene frå Finansdepartementet. Resultata frå kvalitetssikringa ligg til grunn for den tilrådde kostnadsramma.

Forsvarsdepartementet vil følgje opp dei usikkerheitsreducerande tiltaka som ekstern kvalitetssikrar har tilrådd.

3.2.6 Kostnader

Den tilrådde kostnadsramma (post 45) for prosjektet er 1 820 mill. kroner medrekna ei avsetting for usikkerheit. Gjennomføringskostnadene (post 01) for prosjektet er venta å bli 43 mill. kroner.

4 Sakar til informasjon

4.1 Modernisering av Hæren

Regjeringa informerte Stortinget i St.prp. nr. 1 (2007-2008) og St.prp. nr. 1 (2008-2009) om fire prosjekt for moderniseringa av Hæren. Eitt av disse prosjekta, *Landbasert, indirekte eldstøtte*, er omtala mellom dei nye prosjekta som er til godkjenning.

Det neste prosjektet, *Oppgradering av Leopard 2 stridsvogn*, er redusert i omfang til ei forlenging av levetida, og vert ikkje omtala her.

I dei to siste prosjekta, *Middelstungt einskapleg panserkøyrety*, som omfattar ombygging av eksisterande CV-90 stormpanservogner og ei avgrensa nyskaffing av same type køyrety, og *Pansra stridsoppklaringsystem*, som omfattar nyskaffing av oppklaringskøyrety med ulike sensorar til manøverbataljonane i Hæren, står Forsvaret overfor ein tilnærma eineleverandørsituasjon. Ut frå omsynet til Staten sine kommersielle interesser, vil regjeringa difor fyrst gjennomføre kontraktsforhandlingar, for deretter å leggje fram eit forslag til Stortinget om godkjenning av omfang og kostnadsramme etter at forhandlingane er avslutta.

4.2 LOS-programmet i Forsvaret

LOS-programmet i Forsvaret (tidlegare kalla Program Golf) inneheld fleire prosjekt for å etablere eit felles integrert forvaltningssystem (FIF) i Forsvaret. Det første større leveranseprosjektet blei innført i 2003, og det gav Forsvaret eit nytt system for eksternrekneskap, også kalla FIF 1.0. Det andre større prosjektet er Økonomiprojektet, som vart godkjent ved Stortingets handsaming av Innst. S. nr. 87 (2006-2007), jf. St.prp. nr. 20 (2006-2007). Logistikkprosjektet, som er det tredje og siste store prosjektet i programmet, vart godkjent ved Stortingets handsaming av Innst. S. nr. 317 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 55 (2007-2008).

Økonomiprojektet si løysing skal gi Forsvaret eit felles system for økonomisk internrekneskap, materiellrekneskap og styring og leiing. Slik det vart informert om i St.prp. nr. 1 (2008-2009), blei prosjektet si løysing (FIF 2.0) satt i drift i juni 2008. Løysinga mangla då enkelte komponentar, som var planlagd leverte hausten 2008. Grunna utfordringar i skifte frå gammalt til nytt system, har Forsvaret mellom anna av omsyn til avlegging av statsrekneskapen for 2008 prioritert stabilisering av systemet framfor å bruke personellressursane på dei manglande løysingskomponentane. Der det er naudsynt, blir det på desse områda nytta alternative løysingar

fram til endeleg løysing er på plass, no planlagd til fyrste halvår 2009. Prosjektet vil bli avslutta i 2009.

Logistikkprosjektet skal gi Forsvaret ei fullstendig logistikk-løysing for prosessar innanfor materiellinvestering, konfigurasjonsstyring, vedlikehald og avansert forsyning. I tillegg vil det, dersom desse nye områda gjer det naudsynt, bli gjort justeringar i tidlegare leveransar. Forvaltningssystemet vil, med denne logistikk-løysinga, bli kalla FIF 3.0. Regjeringa informerte i St.prp. nr. 1 (2008-2009) om at kontrakt med leverandør var planlagt inngått våren 2009, og at prosjektet var forventa avslutta i 2011.

Ein av dei store utfordringane ved gjennomføring av desse prosjekta er å sikre at Forsvaret kan bidra med dei mange medarbeidarane som trengst både under sjølve prosjektgjennomføringa, samt i overgangen frå gammalt til nytt informasjonssystem og fram til ein ny normalsituasjon er etablert. Regjeringa har difor lagt til grunn at kontrakt om Logistikkprosjektet ikkje skal bli inngått før Forsvaret kan dokumentere at dei har tilgjengelege ressursar før å understøtte prosjektgjennomføringa. Regjeringa har òg lagt til grunn at erfaringar frå gjennomføring av Økonomiprojektet skal vektleggast i samband med Logistikkprosjektet.

Grunna naudsynt prioritering av innføring av FIF 2.0, og dei erfaringane som er gjorde i samband med denne, er enno ikkje vilkåra som er stilte for å inngå kontrakt oppfylte. Det står att å gjennomføre analysar av dei erfaringane som er gjorde, samt å få levert alle delane av Økonomiprojektet, før Forsvaret kan gå vidare med Logistikkprosjektet. Analysane skal etter planen vere ferdigstilte før hausten 2009. Før resultatet av analysane er klare, er det ikkje mogleg å seie noko sikkert om når kontrakt for Logistikkprosjektet kan bli inngått.

Regjeringa vil informere Stortinget om status og framdrift i prosjekta i budsjettproposisjonen for 2010.

4.3 Kjøp av innleigde kystvaktfarty

Forsvarsdepartementet har vurdert å kjøpe fleire av dei kystvaktfartya som Forsvaret leiger i dag. Basert på dei tilboda som har kome frå reieren, vart det bestemt å berre kjøpe *KV Harstad*. Kjøp av Norden-klassen indre kystvaktfarty er førebels ikkje aktuelt.

Forsvarsdepartementet

tilrår:

At Dykkar Majestet godkjenner og skriv under eit framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om investeringar i Forsvaret.

Vi **HARALD**, Noregs Konge,

stadfester:

Stortinget vert bede om å gjere vedtak om investeringar i Forsvaret i samsvar med eit vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om investeringar i Forsvaret

I

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2009 kan

1. starte opp nye investeringsprosjekt, medrekna større eigedoms-, byggje- og anleggsprosjekt, omtala i kapittel 2 og 3 *Nye prosjekt for godkjenning* i den framlagde proposisjonen, innanfor dei oppgjevne kostnadsrammene.

Trykk: A/S O. Fredr. Annesen, Mai 2009